

Zo maar wat vogels kijken

Henk J. Lichtenbeld

Hoe vaak worden wij, vogelaars, niet benaderd met de vraag: 'Wat ga je toch altijd doen, waar ga je toch altijd heen?' Op het antwoord volgde dan dikwijls een enigszins verwonderde blik en ietwat opgetrokken wenkbrauwen. Reeds op jeugdige leeftijd werden wij met dit soort vragen geconfronteerd. De insekten- en plantenmensen, om maar een paar geloofsgenoten te noemen, hebben ongetwijfeld de zelfde ervaring. Verbazing en een licht schouderophalen op een wijze dat zoiets maar moeilijk te begrijpen is, als men hoort dat je naar vogels kijkt en je dus, zoals men dat noemt, een natuurliefhebber bent.

Jan P. Strijbos, de nestor onder onze vogelaars, heeft toch eens gezegd: 'Iemand die het verschil kent tussen een Kokmeeuw en een Zilvermeeuw is héél wat beter af dan iemand die dat onderscheid niet kan maken'. En dat is waar, het is weliswaar een 'doordenkertje', maar in dat gezegde zit heel veel levenswijsheid opgesloten!

In weer en wind naar buiten gaan, vroeger lopend of met de fiets, tegenwoordig ook wel met de auto en daardoor met een groter actieradius dan vroeger, om ons gelukkig te voelen door naar vogels te gaan kijken. Het geeft dan niet wat voor vogels.

Een Roodborst op de pas omgespitte grond van de tuin, een zingende Spreeuw op een zonnige vroege voorjaarsdag op de dakgoot, de dartele vlucht van een baltsende kievitman boven een vette voorjaarswei of de wondermooie balts van een futenpaar op een stille rimpelloze plas. Maar ook de verre roep van een troep ganzen die in v-formatie vluchten voor de invallende kou of een troep joelende Kleine Zwanen aan de kusten van het IJsselmeer. Het geeft ons een 'thrill' en het doet je bloed vaak sneller stromen! Dát zijn de kleine dingen waar een vogelaar zich in zijn vrije tijd mee vermaakt, waar hij van geniet en waar hij soms slechts een kort ogenblik, doch óók wel uren achtereen naar kan kijken. Waar hij 'zijn ziel en zaligheid' kan verliezen! Dat zijn de ogenblikken, die een vogelaar niet meer kan en ook niet meer wil missen, omdat hij zich steeds dieper in de geheimen van het vogelleven dringt en uiteindelijk wel mee zou willen op de verre gevaarvolle reizen die zij maken!

De wijde stilte van een flinke plas omsloten door riet, ondiep water, waar elk moment wat gebeurt. Dáár vliegt een Grutto op, dáár strijken een paar Kemphanen neer. Een groepje Watersnippen scheert over het water en verdwijnt uit het zicht, een Oeverloper zeilt met trillende vleugels en karakteristieke roep langs een slikrandje. Niets doen, alleen maar luisteren en kijken, de dingen over je heen laten komen met oog en oor wijd open. Daar neem je wat van mee. En raadde een

zenuwarts z'n patienten niet altijd aan 'koop een kijker en trek er op uit, ga vogels kijken en u zult u zelf terugvinden'. Een beter medicijn moet er volgens deze wereldwijze man niet zijn!

Een vogelaar met wat geduld, en dat hebben ze vaak aangeboren, kan zich op een vogelrijke plaats urenlang in een ontspannen sfeer bezighouden.

De een is pas tevreden als hij een zeldzame soort gezien heeft en de ander kijkt wat meer naar het doen en laten van vogels. Zo kunnen wij met vrienden urenlang praten over de prachtige 'plaatjes' die wij in één beeld door de kijker naar ons toe konden halen. Een sport om zo veel mogelijk soorten tegelijk in de kijker te hebben. Stel je eens voor een slikrandje met een botergele Gele Kwikstaart, een voedselzoekende Grutto, een voorbijstruinende Waterral en op de achtergrond wat slobberende Slobeenden en Wintertalinkjes. Dat kan zulke prachtige beeldjes opleveren (als we er oog voor hebben) om nooit meer te vergeten. Óf een hardblauwe koude voorjaarslucht met prachtige, groene oude sparren waarin een troepje kleurige Kruisbekken op de lange sparrenkegels aast. Stelt u zich zoiets eens voor. Niet lang daarna dalen ze naar de grond om te gaan drinken van het water in een karrespoor, waarin de helderblauwe lucht weerspiegelt!

Zowel de één als de ander vindt daar een zeer boeiend tijdverdrijf in dat hem veel in de buitenlucht brengt en waar hij bovendien met gelijkgezinden en belangstellenden uren over kan praten. Van het één komt het ander en de interesse breidt zich vaak verder uit door het lezen van boeken en tijdschriften, het bijwonen van lezingen, het luisteren naar

grammofonplaten met vogelzang en dergelijke. De een bekijkt alles wat oppervlakkiger dan de ander, heeft daar ook wat minder tijd of gelegenheid voor, dat hangt van het karakter en de instelling van de geïnteresseerde af. Doch voor hen allen is het een liefhebberij, die zij voor geen goud van de wereld zouden willen missen. De ontspanning, bijvoorbeeld van een dag naar de Flevopolders, is geweldig, vaak enerverend doch op een heel andere manier dan in het dagelijks werk en daardoor voor de hedendaagse, jachtige mens, die er oog voor heeft, van erg groot belang.

Een hartspecialist bekende me eens dat soms op zo'n vroege morgen in de Flevopolders zijn praktijk met al z'n zorgen, z'n

● Henk J. Lichtenbeld, Valparaisodreef 47, 3563 VL Utrecht.

Grauwe Fitis?

Een waarneming van een Grauwe Fitis, *Phylloscopus trochiloides*, nota bene in mijn eigen achtertuin! Op zondagmiddag 22 oktober 1978 zag ik vanuit een slaapkamerraam een zangerdje in de hazelaar scharrelen. Omdat deze soort vogels in Zeeland niet erg algemeen is, pakte ik mijn 7x50 kijker. Daar de afstand circa 6 meter bedroeg had ik het dier bij wijze van spreken beeldvullend. De vogel had de normale Fitis/Tjiftjaf grootte, maar week daar verder duidelijk van af. Het had een duidelijke oogstreep en op de flanken tussen de lichte borst en de donkere (normale zangertjeskleur) rugpartij een licht geelgroene zone. Het maakte tegenover de Fitis een veel contrastrijker indruk. Op de vleugel liep, zeer goed zichtbaar, een vuilwitte overlangse streep. De pootkleur was als van de Tjiftjaf, loodgrijs.

Ik had de bijzonderheid van de waarneming eerst niet door. Pas toen ik even later naar beneden ging en de determinatiegidsen erbij haalde, kwam ik tot de conclusie een Grauwe Fitis gezien te hebben (waarbij ik moet aantekenen het adjectief 'Grauwe' niet erg gelukkig te vinden). Samen met mijn vrouw heb ik daarna direct weer de tuin afgezocht, maar het dier was toen spoorloos. Met andere woorden, een onbevestigde waarneming; maar het leek me belangrijk genoeg om doorgegeven te worden.

● Drs. R. H. D. Lambeck, Dijkwelsestraat 14, 4421 AH Kapelle.

Mededeling voor KNNV-leden

Leden van de KNNV die als zodanig een abonnement hebben op 'Het Vogeljaar', worden verzocht de contributie voor 1979, ten bedrage van f 14,-, over te maken aan: H. L. van den Brink, Hartenseweg 20, Wageningen, giro 943 706. Vanzelfsprekend geldt dit niet voor hen die dit reeds gedaan hebben. Bij voorbaat dank!

gezin en zijn hele leven een paar uur lang totaal uit zijn gedachten waren geweest. Een mate van ontspanning, die extra energie geeft om tegen de dagelijkse beslommeringen op te kunnen.

Fascinerend in al zijn facetten, nooit een-tonig, altijd vol verrassingen en vaak ontroerend mooi. Dat is de besteding van de vrije tijd van de vogelaar, met welk beroep of van welke leeftijd dan ook. Het houdt hen in de ban en verschaft tegenwicht in deze warrige wereld. We hebben er graag een lichtelijk medelijdende blik van de ons niet geheel begrijpende medemens voor over, die in onze ogen eigenlijk maar een arme duvel is omdat hij zó veel moet missen hetgeen ons maar zo in de schoot geworpen wordt.

Gevolgen van 'Amoco Cadiz'

Zeven maanden ná de ramp met de 'Amoco Cadiz', vangen Bretonse vissers vissen die lijden aan vreemde vervormingen. Een schrijnend voorbeeld is de harder, dit uitge-teerd blijkt te zijn en bedekt is met uitslag. Dit is het gevolg van een gebrek aan water-vlooien en wier.

Een geheel ander verschijnsel doet zich voor bij garnalen en kreeften. De garnalen die gevangen worden, zijn veel groter dan voorheen. Het aantal kreeften is toegenomen; door het wegvallen van het wier hebben ze meer levensruimte gekregen en als eters van dode dieren hebben ze na de ramp voedsel te over.

De Franse regering heeft 2,7 miljoen francs uitgetrokken voor een diepgaande studie van de opgetreden veranderingen.

Overigens heeft de Franse marine sinds de ramp al 1300 processen-verbaal opgemaakt tegen kapiteins die hun gevaarlijke ladingen te dicht langs de kust loodsten.

Provinciale Zeeuwsche Courant 14/10/1978

Correspondentiekaarten met vogels

Er zijn mapjes met zes correspondentiekaarten met enveloppen verkrijgbaar met gekleurde tekeningen van Pimpelmees, Merel, Vlaamse Gaai, Goudvinken, Huismussen & Spreeuw, Roodborst naar aquarellen van Ed Hazebroek. Achter op de kaarten staan korte beschrijvingen van de afgebeelde soorten. Dat óók Pimpelmezen de doppen van de melkflessen pikken om de room er af te snoepen wisten we niet. Dit gedrag was ons alleen van Koolmezen bekend!

Bestelbaar door overmaking van f 4,75 op giro 1 882 523 tnv 'Vogelbescherming', Zeist met vermelding 'kaarten vogels bij huis'.